

ISTRAŽIVANJE JAVNOG MNJENJA

Percepcija rada Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Stara Pazova od strane građana Stare Pazove

Izveštaj pripremio: Centar za slobodne izbore i demokratiju, Beograd

Jul 2017. godine

„Jačanje odgovornosti izabranih predstavnika građana u Srbiji (*Ljudi na prvom mestu*)“

Sadržaj:

1. Uvodne napomene	3
2. Metodološke napomene	4
3. PREPOZNATLJIVOST I VIDLJIVOST KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA OPŠTINE STARA PAZOVA.....	6
4. OCENA RADA KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA OPŠTINE STARA PAZOVA.....	10
5. ODNOS PREMA GRAĐANSKOM AKTIVIZMU, POLITICI, NARODNIM POSLANICIMA I RADU NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE.....	12
6. PERCEPCIJA RADA NARODNIH POSLANIKA/LOKALNIH ODBORNIKA I KOMUNIKACIJA IZABRANIH PREDSTAVNIKA SA GRAĐANIMA.....	16

1. Uvodne napomene

Istraživanje javnog mnjenja o percepciji rada *Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Stara Pazova* od strane samih građana koji žive u ovoj opštini sprovedeno je u okviru projekta „Jačanje odgovornosti izabranih predstavnika građana u Srbiji (Ljudi na prvom mestu)“. Projekat je započet u aprilu 2015. godine uz podršku Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Jedan od ciljeva projekta jeste i osnaživanje veze između građana i njihovih izabranih predstavnika kroz organizaciju različitih javnih događaja, radionice sa narodnim poslanicima i predstavnicima udruženja građana, radionice sa lokalnim odbornicima, ali i kroz otvaranje 12 poslaničkih kancelarija širom Srbije. Kancelarije su otvorene u sledećim opštinama/gradovima: Užice, Stara Pazova, Savski venac, Valjevo, Zrenjanin, Kragujevac, Vrbas, Svilajnac, Trstenik, Bujanovac, Rakovica i Šabac.

Ciljevi ovog istraživanja su:

- utvrđivanje u kojoj meri su građani upoznati sa postojanjem i radom Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Stara Pazova;
- utvrđivanje razloga zašto neki građani nisu čuli za Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Stara Pazova;
- merenje percepcije odnosa i komunikacije između građana i izabranih predstavnika (poslanika, lokalnih odbornika);
- utvrđivanje načina na koji se može poboljšati rad Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima opštine Stara Pazova i komunikacija između građana i izabranih predstavnika.

2. Metodološke napomene

Istraživanje realizovali	Centar za slobodne izbore i demokratiju uz podršku USAID-a
Terenski rad	Istraživanje realizovano u periodu između 05 i 15. jula 2017. godine
Tip i veličina uzorka	Slučajni, reprezentativni uzorak od 300 punoletnih građana opštine Stara Pazova
Okvir uzorka	Teritorija biračkog mesta kao najpouzdanija registarska jedinica
Odabir domaćinstva	Slučajno uzorkovanje bez zamene – u okviru biračkog mesta, svaka druga kućna adresa od početne tačke
Odabir ispitanika u okviru domaćinstva	Slučajno uzorkovanje bez zamene – izbor ispitanika metodom prvog rođendana u odnosu na dan anketiranja
Istraživačka tehnika	Licem u lice u okviru domaćinstva
Istraživački instrument	Upitnik

Istraživanje javnog mnjenja, koje su realizovali CeSID i USAID, sprovedeno je u periodu između 05 i 15. jula 2017. godine na teritoriji opštine Stara Pazova. Istraživanje je sprovedeno na reprezentativnom uzorku od 300 punoletnih građana.

Kao istraživački instrument je korišćen upitnik.

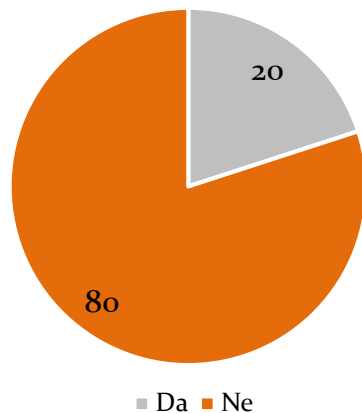
Intervjuisanje građana je sprovedeno tehnikom „licem u lice“, direktnim kontaktom sa ispitanikom. Prilikom obuke anketara, instruktori su insistirali na sprovođenju i poštovanju dva veoma važna pravila koja, osim samog uzorka, značajno utiču na reprezentativnost istraživanja – poštovanje koraka i pravilo prvog rođendana.

Poštovanjem koraka se obezbeđuje da anketar sveobuhvatno pokrije kompletan istraživački punkt, dok se pravilom prvog rođendana isključuje mogućnost da na upitnik odgovaraju samo oni građani koji prvi otvore vrata domaćinstva anketaru.

Od anketara se zahtevalo da u domaćinstvu anketira osobu stariju od 18 godina kojoj je prvog rođendan u odnosu na dan posete. Tako je obezbeđena polna, obrazovna i starosna reprezentativnost ispitanika.

3. PREPOZNATLJIVOST I VIDLJIVOST KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA OPŠTINE STARA PAZOVA

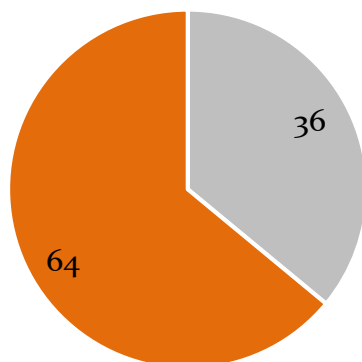
Grafikon 1. Da li znate da na Vašoj opštini postoji Kancelarija za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima?, u %

Svaki peti građanin Stare Pazove upoznat je sa radom i postojanjem Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima.

Činjenica da je 20% građana Stare Pazove upoznato sa činjenicom da narodni poslanik iz njihove opštine dva puta nedeljeno prima građane i neposredno komunicira sa njima o njihovim problemima je veoma obećavajuća.

Grafikon 2. Ukoliko niste čuli za Kancelariju, šta je po Vašem mišljenju, razlog zbog čega niste upoznati sa postojanjem ove institucije u Vašoj opštini?, u %

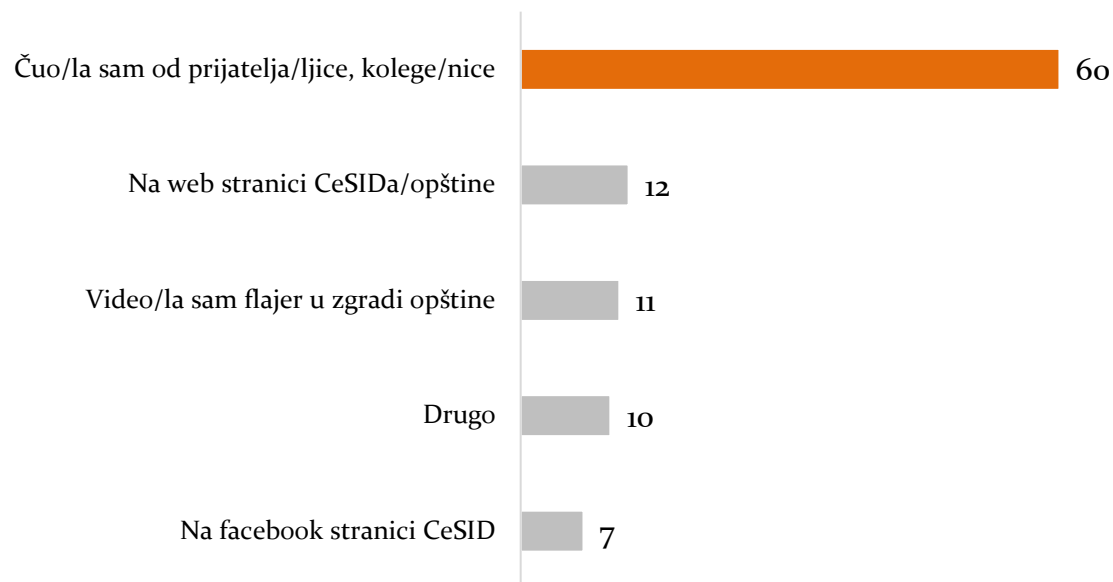
Među onim građanima Stare Pazove koji nisu upoznati sa postojanjem poslaničke kancelarije, a kojih ima 80%, kao ključni razlog se izdvaja činjenica da nigde nisu našli informaciju o tome da slična institucija uopšte postoji.

Dve trećine građana tvrde da bi voleli da su upoznati sa postojanjem Kancelarije, ali da njen rad nije dovoljno promovisan. Sa druge strane, jedna trećina građana (36%) ne pokazuje interesovanje za postojanje ovakve institucije

■ Ne interesuje me ■ Voleo bih da znam ali nisam nigde naišao na tu informaciju

GRAĐANI KOJI SU ČULI ZA KANCELARIJU ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA

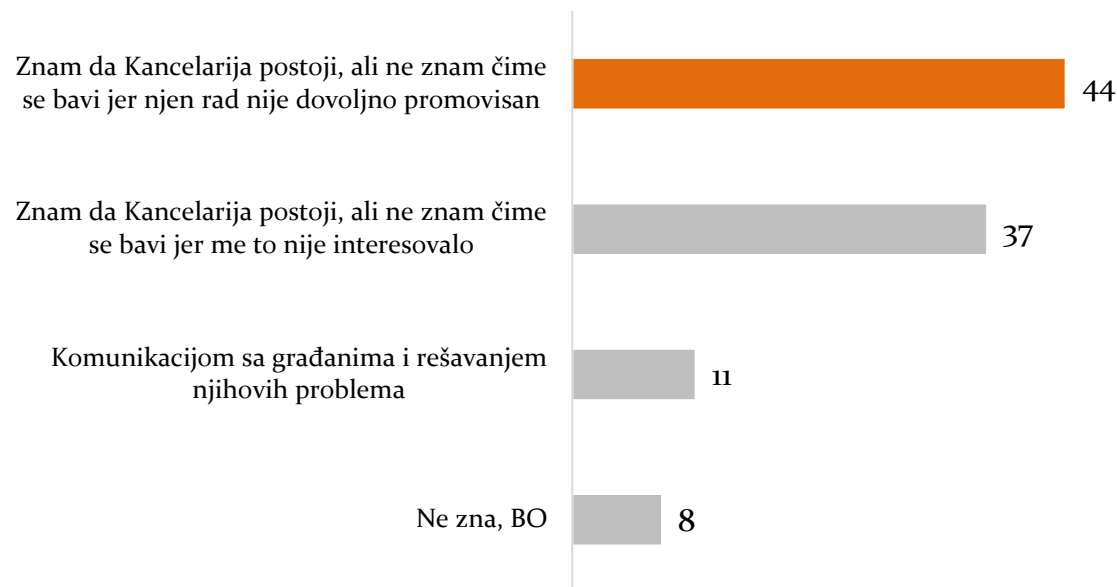
Grafikon 3. Molimo Vas da nam kažete kako ste čuli za Kancelariju?, u %

Osnovni način na koji su građani Stare Pazove upoznati sa postojanjem poslaničke kancelarije jeste preko neposrednog kontakta sa najbližim prijateljima, poznanicima i rodbinom. Preko polovine ispitanika, celih 60%, je za postojanje kancelarije čulo od sebi bliskih ljudi. Preko interneta, tačnije web stranice CeSID-a i same opštine, za postojanje kancelarije je saznalo 12% građana, a preko facebook stranice CeSID-a 7% ispitanika.

Svaki deveti građanin Pazove je neposrednim kontaktom sa opštinom, zajvaljujući flajeru u zgradi opštine, došao do informacije o postojanju Kancelarije.

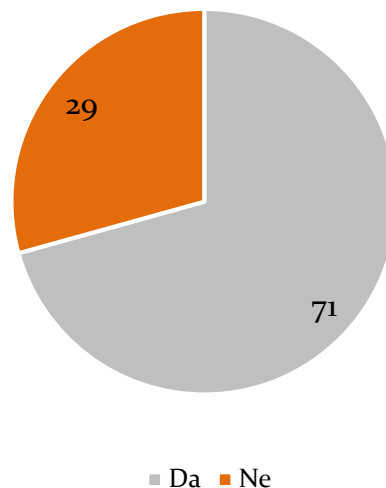
Grafikon 4. Kako vi vidite Kancelariju, šta ona radi i čime se bavi?, u %

Tek svaki deveti građanin Stare Pazove zna da su komunikacija sa građanima i rešavanje njihovih problema osnovni ciljevi poslaničke kancelarije u njihovom gradu. Nešto više od jedne trećine ispitanika (37%) je upoznato sa postojanjem Kancelarije, ali ne znaju čime se bavi jer ih to nije interesovalo. Sa druge strane, više od dve petine učesnika u istraživanju je svesno postojanja Kancelarije, ali smatraju da njen rad i ciljevi nisu promovisani u dovoljnoj meri i da je to glavni razlog zbog koga ne znaju šta je tačno opis posla ove institucije.

Grafikon 5. Da li znate da preko Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima možete da se obratite narodnom poslaniku lično?, u %

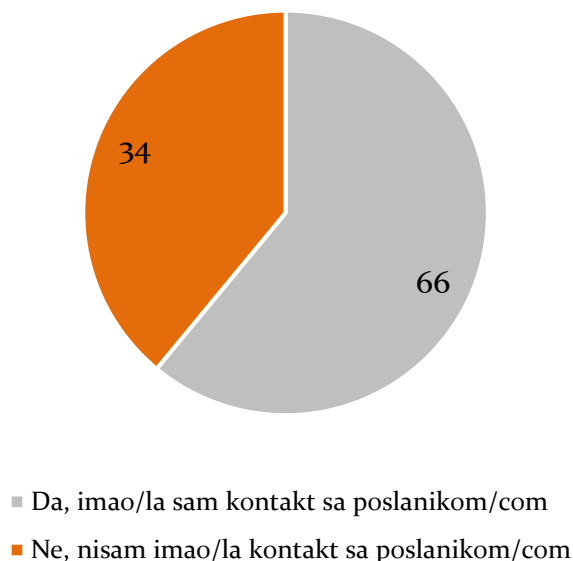
Uspostavljanje Kancelarije u Stroj Pazovi doprinelo je podizanju svesti kod građana da je preko ove institucije moguće ostvariti direktnu komunikaciju sa narodnim poslanicima. Skoro tri četvrtine građana (71%) koji su učestvovali u anketi upoznati su sa činjenicom da im odlazak u Kancelariju omogućava ili direktan kontakt sa narodnim poslanikom ili barem mogućnost da poslanik bude upoznat sa njihovim ličnim problemom ili problemom koji muči njihovu lokalnu zajednicu.

Sa druge strane, nešto manje od jedne trećine ispitanika (29%) tvrdi da ne zna da Kancelarija predstavlja neku vrstu kontakta između građana i njihovih izabranih predstavnika.

4. OCENA RADA KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA OPŠTINE STARA PAZOVA

Iako je većina građana svesna da preko Kancelarije može da komunicira direktno sa svojim izabranim predstavnikom, svega 6% ispitanika se odlučilo da poseti ovu instituciju. Ključni razlozi za posetu Kancelariji koje su naveli ovi građani se odnose na želju da upoznaju izabranog(u) predstavnika(cu) – 34%, kao i želja da brzo i efikasno reše svoj problem koristeći autoritet ove institucije (72%).

Grafikon 6. Prilikom dolaska u Kancelariju, da li ste imali kontakt sa narodnim poslanikom?, u %

Kontakt sa narodnim poslanikom imalo je 66% građana koji su posetili Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima, dok je jedna trećina svoj problem izložila asistentu narodnog poslanika.

Važno je istaći da, oni koji su se obratili Kancelariji, nisu isključivo zahtevali prisustvo poslanika, ali su odlazili sa uverenjem da će njihov izabrani predstavnik biti upoznat sa razlogom njihove posete.

Grafikon 7. Kako biste ocenili sledeće elemente rada i funkcionisanja Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima?,
u %

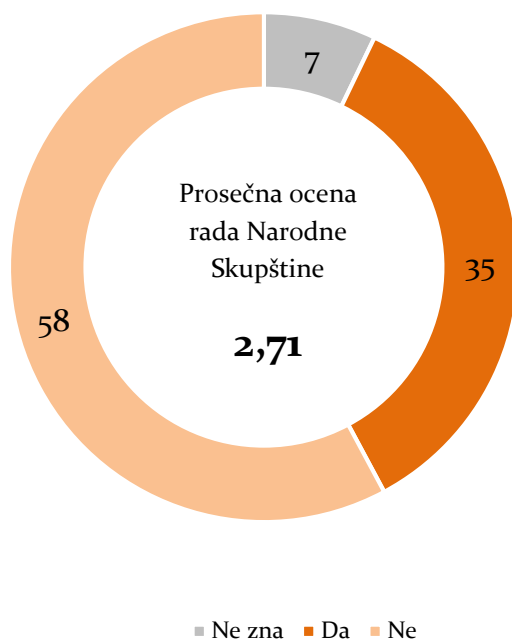

Građani Stare Pazove, oni koji su posetili poslaničku kancelariju u svojoj opštini, su pokazali izuzetno visok stepen zadovoljstva njenim radom. Tri četvrtine ispitanika (75%) je zadovoljno radom Kancelarije, a svi koji su posetili kancelariju su uglavnom ili veoma zadovoljni nivoom ljubaznosti asistentkinje i administrativnog tima koji radi u kancelariji.

Profesionalizmom asistentkinje i njenim interesovanjem za predloženi slučaj je zadovoljno 85% anketiranih građana, dok je 70% zadovoljno radom narodnog poslanika/ce u rešavanju njihovog slučaja. Najveći stepen nezadovoljstva prema radu narodnog poslanika/ce su pokazali oni građani koji prilikom posete Kancelariji nisu imali prilike da se susretnu sa svojim izabranim predstavnikom.

5. ODNOS PREMA GRAĐANSKOM AKTIVIZMU, POLITICI, NARODNIM POSLANICIMA I RADU NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE

Grafikon 8. Ocena rada Narodne skupštine i nivo poverenje u instituciju

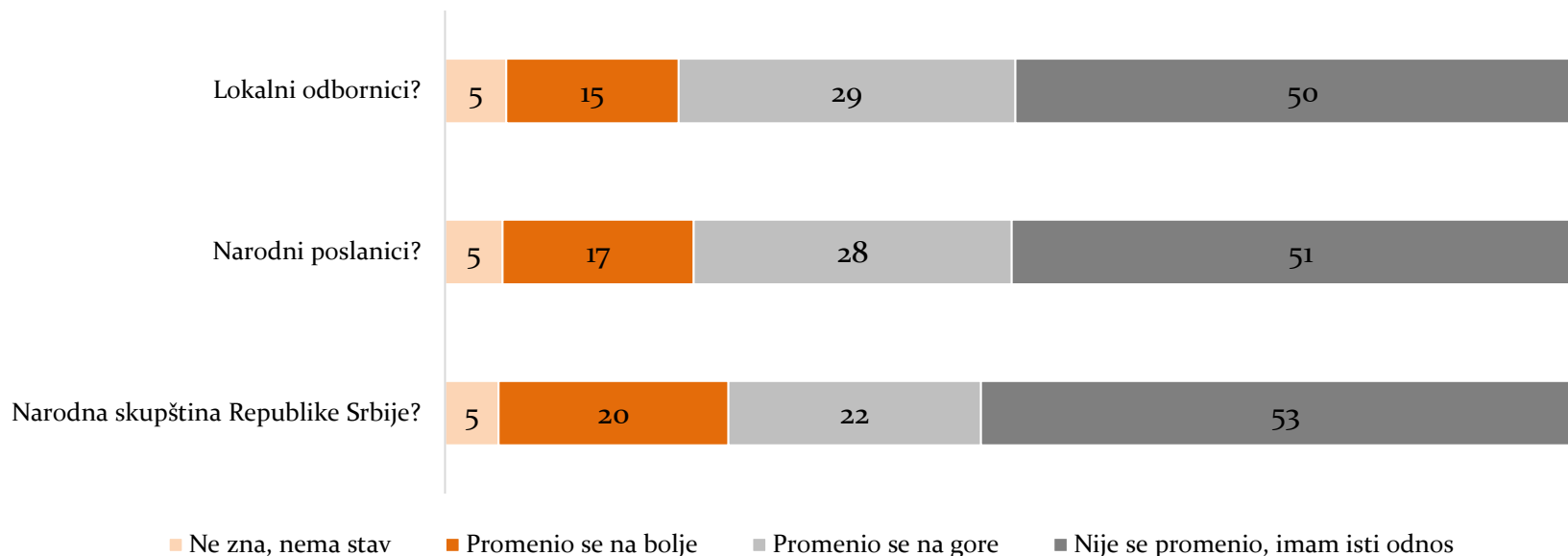

Rad Narodne skupštine od strane građana Stare Pazove je ocenjen tek nešto iznad prosečnom ocenom od 2,71.

Sa druge strane, poverenje u rad najvišeg zakonodavnog tela u Srbiji je pokazao svaki treći ispitanik, odnosno njih 35%.

Više od polovine građana (58%) Stare Pazove nema poverenja u rad Narodne skupštine što je na nivou republičkog proseka i odgovara trendu pada poverenja u institucije sistema koji trenutno preovladava u srpskom javnom mnjenju.

Grafikon 9. Da li se u poslednje dve godine promenio Vaš odnos prema...

Trend nepoverenja u institucije sistema, kao i u izabrane predstavnike građana, je vidljiv i u grafikonu predstavljenom iznad. Nalazi jasno ukazuju da se odnos građana Stare Pazove prema najvišoj zakonodavnoj instituciji i prema svojim izabranim predstavnicima nije promenio nabolje u prethodne dve godine.

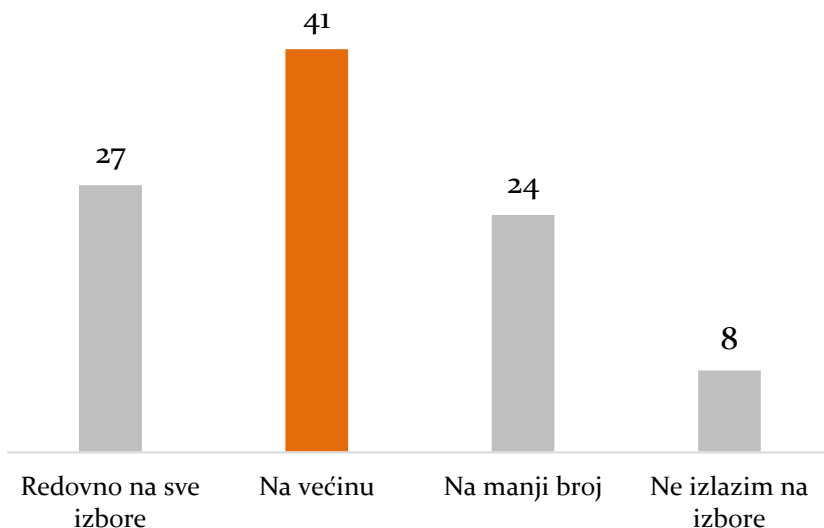
Dok kod Narodne skupštine beležimo kakav-takav pomak nabolje po pitanju odnosa građana prema ovoj instituciji, stiče se utisak da je odnos građana prema predstavnicima naroda koji sede u nacionalnom ili lokalnom parlamentu sve negativniji.

Skoro jedna trećina građana Stare Pazove (29%) je u prethodne dve godine svoj odnos prema lokalnim predstavnicima promenilo nagore u odnosu na 15% onih koji su stekli bolje mišljenje odbornicima. Kada je reč o poslanicima, 11% više građana je u poslednje dve godine izgradilo lošije mišljenje o njima u odnosu na one koji vide napredak u njihovom radu.

Preko polovine građana Stare Pazove ne vidi nikakve promene u radu Parlamenta i svojih izabranih predstavnika.

„Jačanje odgovornosti izabranih predstavnika građana u Srbiji (*Ljudi na prvom mestu*)“

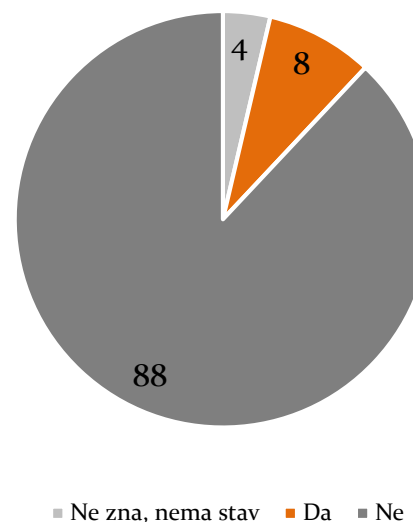
Grafikon 10. Učestalost izlaženja na izbore

Jedini izuzetak od inače niskog stepena građanskog aktivizma u Srbiji predstavlja izborna izlaznost koja je, uzevši u obzir nezainteresovanost građana za aktivniju ulogu u odlučivanju, prilično velika.

Preko dve trećine građana Stare Pazove je uzelo učešća na svim izborima održanim od uvođenja višestranačja u Srbiji. Svaki četvrti ispitanik priznaje da nije izlazio na sve izbore, a svaki dvanaesti da uopšte ne izlazi ne izbore.

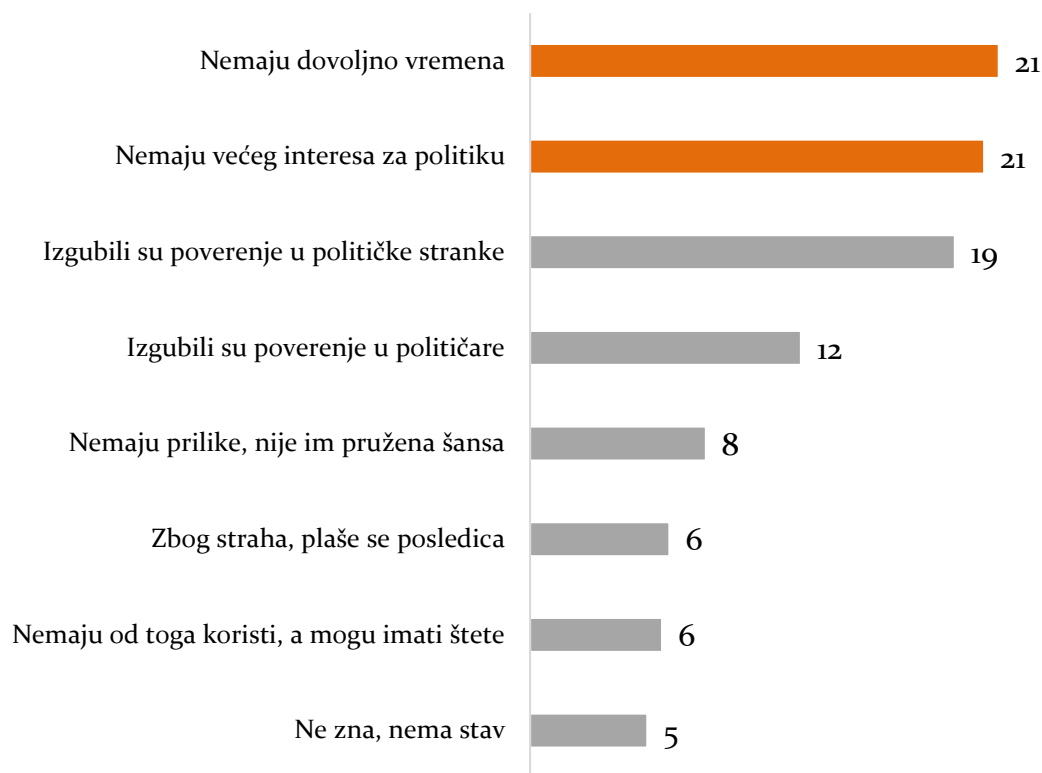
Grafikon 11. Učešće u inicijativi za rešavanje problema lokalne zajednice

Sa druge strane, kada je u pitanju pokretanje inicijativa ili učešće u inicijativama za rešavanje problema lokalne zajednice, tek svaki dvanaesti građanin Stare Pazove je bio deo sličnih aktivnosti u prethodnom periodu.

Čak 88% ispitanika priznaje da nije učestvovalo u aktivnostima koje se odnose na rešavanje problema lokalne zajednice u kojoj žive.

Grafikon 12. Razlozi zbog kojih se građani ne angažuju u političkom životu

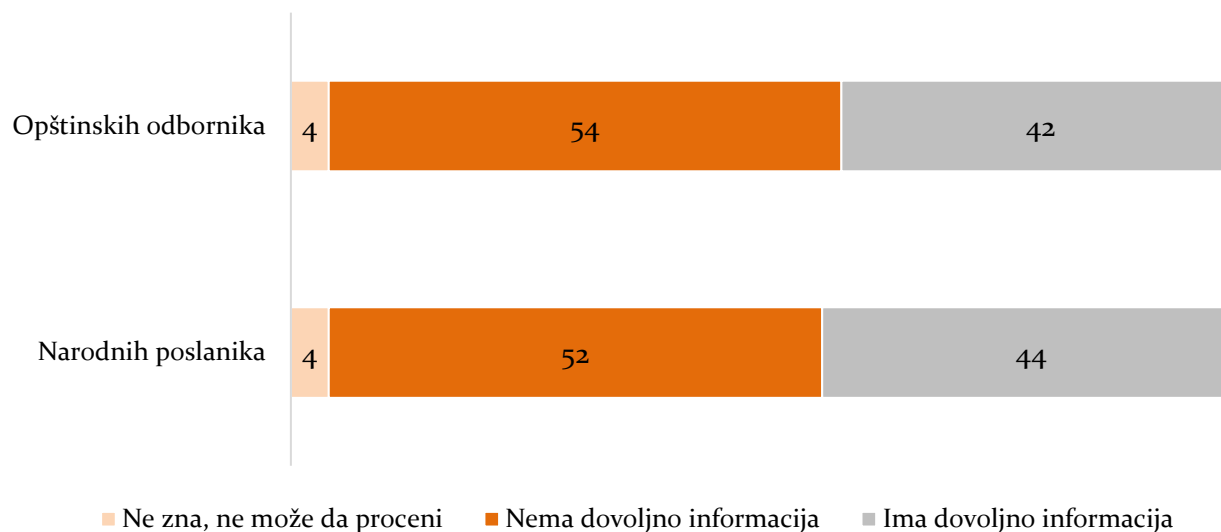
Građani Stare Pazove potvrđuju da izlazak na izbore ne podrazumeva istovremeno spremnost na politički angažman. Ključni razlozi zbog kojih 88% ispitanika nije spremno da se aktivnije uključi u inicijative koje bi dovele do promena na lokalnom nivou su: nedostatak vremena i nepostojanje interesovanja za politiku. Nešto više od dve petine ispitanika (42%) izdvaja ova dva razloga kao ključne zbog kojih nisu spremni da se uključe u proces donošenja odluka.

Skoro jedna trećina ispitanika (31%) izdvaja nedostatak poverenja u političare i političke partije kao ključni razlog neučestvovanja u procesu odlučivanja.

Za 8% problem predstavlja nedostatak prave prilike da pokažu da su spremni da se uključe u politički život, a za 12% strah da će svojim delovanjem sebi i bliskim ljudima naneti štetu.

6. PERCEPCIJA RADA NARODNIH POSLANIKA/LOKALNIH ODBORNIKA I KOMUNIKACIJA IZABRANIH PREDSTAVNIKA SA GRAĐANIMA

Grafikon 13. Generalno posmatrano, da li smatrate da imate dovoljno informacija o radu narodnih poslanika i odbornika?

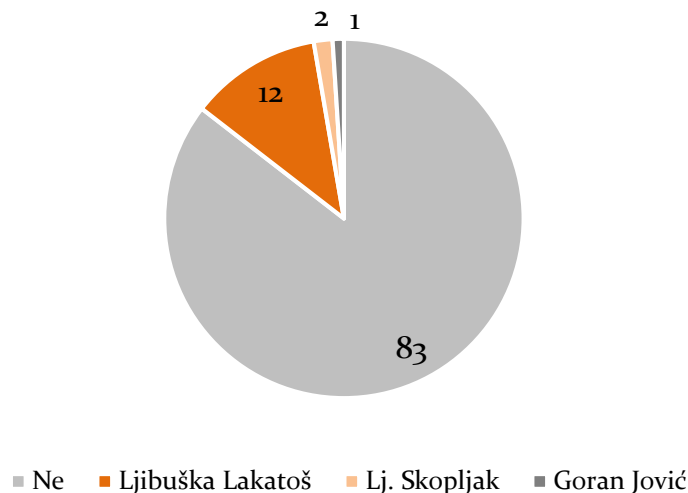

Nešto više od polovine građana Stare Pazove smatra da nema dovoljno informacija o radu svojih izabranih predstavnika u Narodnoj i lokalnoj skupštini. Sa radom opštinskih odbornika nije upoznato 54% ispitanika, dok 52% ne može da proceni rad narodnih poslanika iz njihove opštine.

Sa druge strane, više od dve petine građana Stare Pazove tvrdi da poseduje dovoljno informacija o radu svojih izabranih predstavnika na oba nivoa – republičkom i lokalnom. Za nijansu više ispitanika tvrdi da je upoznato sa radom poslanika (44%) u odnosu na odbornike (42%). Dakle, procenat građana koji tvrde da su upoznati sa radom izabranih predstavnika je prilično visok, ali treba imati u vidu da je jednim delom posledica želje ispitanika da istaknu svoje poznavanje rada lokalne i nacionalne skupštine.

Grafikon 14. Da li znate nekog poslanika koji dolazi iz Vaše opštine?

Grafikon 15. Da li biste Vi lično želeli da imate veći uticaj na rad predstavnika građana?

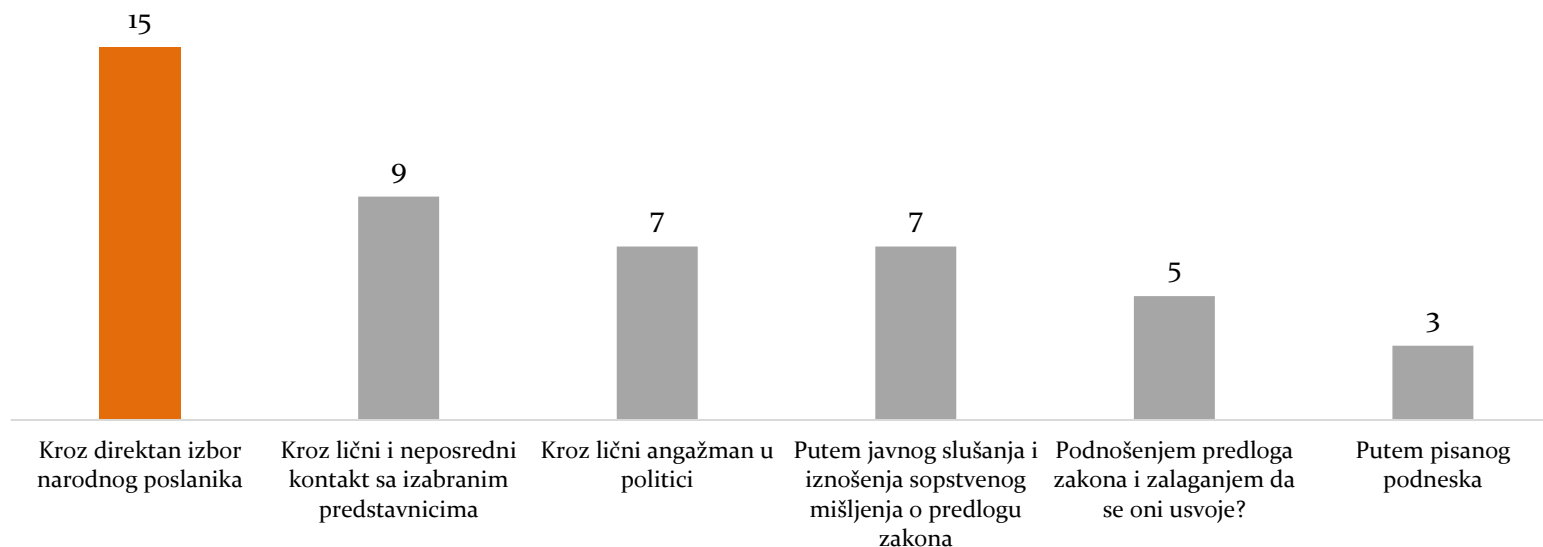
Potvrdu prethodne tvrdnje, da građani nisu u dovoljnoj meri upoznati sa radom svojih izabranih predstavnika, daje nam nalaz prema kome svega 12% građana Stare Pazove zna da navede ime narodnog poslanika koji dolazi iz njihove opštine – Ljibuške Lakatoš.

Manji procenat građana ne pravi razliku između poslanika i odbornika, pa umesto poslanika navodi imena odbornika iz lokalne skupštine, poput bivšeg predsednika opštine Gorana Jovića.

Neprepoznavanje izabranih predstavnika je direktna posledica nezainteresovanosti građana za političke prilike i nepostojanje želje da se sopstvenim delovanjem ostvari veći uticaj na odluke poslanika ili odbornika.

Tek 17% anketiranih građana tvrdi da želi da ostvari veći uticaj na svoje izabrane predstavnike, dok je više od tri četvrtine (79%) onih koji ne žele da utiču na rad onih čije odluke neposredno utiču na njihov život.

Grafikon 16. Na koji način biste želeli da ostvarite veći uticaj na rad predstavnika građana?

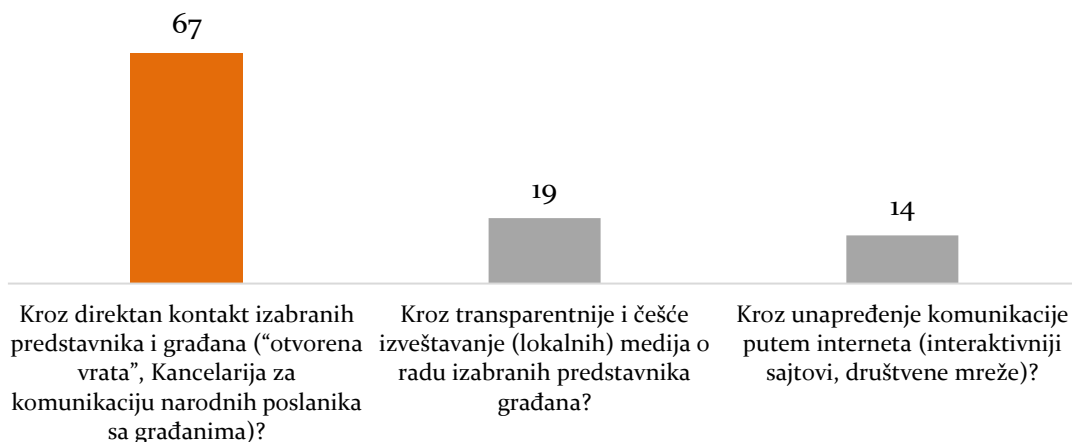

Među građanima koji su pokazali želju da kroz sopstveni angažman utiču na rad svojih izabranih predstavnika, najviše je onih koji žele da taj uticaj ostvare kroz direktan izbor narodnog poslanika (15%), što je još jedan dokaz potrebe za promenom izbornog sistema i oduzimanja monopola izbora narodnih predstavnika iz ruku političkih partija.

Potrebu za postojanjem poslaničkih ili odborničkih kancelarija koje bi omogućile direktan kontakt građana sa izabranim predstavnicima potvrđuje svaki jedanaesti ispitanik koji želi da kroz ovaj vid komunikacije ostvari uticaj na poslanika, odnosno odbornika.

Za lični angažman u politici i korišćenje instrumenta javnog slušanja, zalaže se po 7% ispitanika, dok je nešto manje ovih koji su spremni da učestvuju u predlaganju zakona, njihovo lobiranje ili predaju pisanih podnesaka.

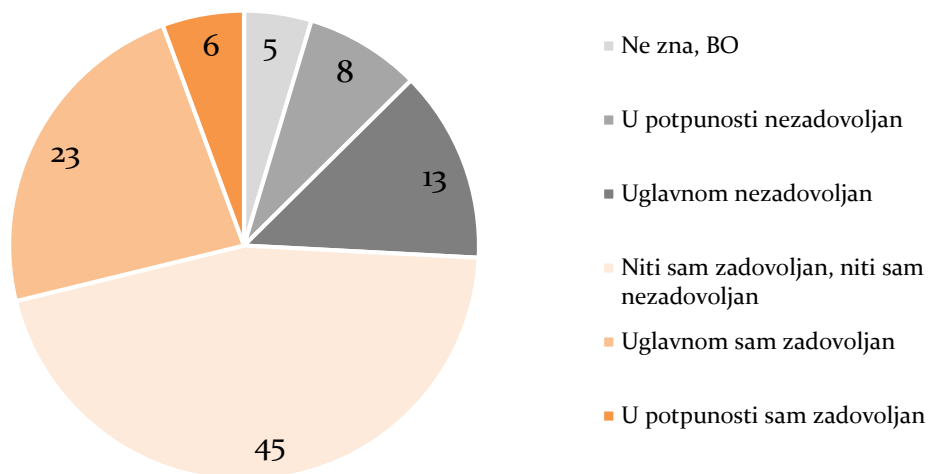
Grafikon 17. Gde vidite prostor za poboljšanje komunikacije između građana i njihovih izabраних predstavnika?. u %

Direktni kontakt (otvorena vrata, poslaničke kancelarije...) građani vide kao ključni način za poboljšanje komunikacije sa svojim izabranim predstavnicima. Za ovaj vid unapređenja komunikacije se zalažu dve trećine ispitanika (67%).

Sa druge strane, svaki peti ispitanik (19%) podržava aktivniju ulogu medija, a 14% anketiranih veruje da je unapređenje internet komunikacije kroz društvene mreže i interaktivne sajtove rešenje za problem komunikacije građana sa poslanicima/odbornicima.

Grafikon 18. Koliko ste zadovoljni radom Vaše lokalne samouprave u celini?

Kada je reč o stepenu zadovoljstva radom lokalne samouprave, građani Stare Pazove u najvećoj meri pokazuju ravnodušnost prema ovom pitanju. Skoro polovina ispitanika (45%) ne može da se odredi prema načinu na koji rade njihovi opštinski organi.

Dobra vest je da je procenat onih koji iskazuju zadovoljstvo radom lokalne samouprave za 8% veći u odnos na one koji nisu zadovoljni kako opštinski organi u Staroj Pazovi obavljaju svoj posao.